

[Socialministeren]

det var mennesker, som var i nød, der fik hjælp fra bistandskontorerne. Det var sandelig ikke det samlede sømandsforbund, og det vil jeg gerne have slået fast.

(Kort bemærkning).

Palle Simonsen (KF):

Selvfølgelig spiller det en rolle, hvor mange sager der er, men for mig er antallet alligevel ikke det afgørende. Her er det et spørgsmål om princippet, og det er et spørgsmål om, hvor langt vi er ude i en glidningsproces. Vi startede med nogle ganske få eksempler omkring konflikter i vinter, f. eks. i forbindelse med B.T.-Klubben, og derefter fik vi de provokerende udtalelser fra en formand for en faglig organisation, som måske ikke førte til så mange konkrete ting, men hvor er vi henne fjerde gang? Vi har nu været gennem 3 eksempler. Det, vi sådan set blot stille og roligt ønsker omkring det her, det er at få en klarere administrativ praksis i disse specielle situationer.

Socialministeren (Eva Gredal):

Det er så rigtigt, som det er sagt, at der er tale om principper. Der er nemlig tale om princippet: hvornår er folk i nød? Der var 17 sømænd ud af en meget stor gruppe, der var i nød. Derfor mener jeg ikke, det overhovedet er nødvendigt at ændre bistandsloven, for den kan nemlig ikke ændres. Vi kan ikke lave om på det princip, der ligger i bistandsloven, nemlig at det drejer sig om at hjælpe mennesker i nød.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af:

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

(Lovforslag nr. L 99. Fremsat 17/11 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erling Olsen (S):

Den foreliggende sag kunne godt give anledning til en almindelig debat om vores generelle økonomiske politik. En sådan sag vil have om kort tid, når nyt forslag til finanslov fremsættes, og jeg skal derfor nøjes med at sige, at sådan som den almindelige økonomiske politik for øjeblikket er lagt til rette, så er det foreliggende lovforslag en helt naturlig del af en samlet økonomisk politik, og jeg skal anbefale det til hurtig og velvillig behandling.

Maisted (FP):

Ja, nu skal vi jo til det igen. Der skal gives bevilling til, at finansministeren kan optage lån på 5 mia kr. Dette er selvfølgelig dikteret af, at man til stadighed har et underskud på betalingsbalancen, og dette er igen dikteret af, at man fører en elendig økonomisk politik, hvor man stadig væk prøver på at løse problemerne ved at udvide den offentlige sektor. Det fører igen til, at man forværre konkurrenceevnen for dansk erhvervsliv. Man underminerer dansk erhvervsliv, og det er, ligesom dette kendetegner denne regering.

Hvad har dens økonomiske politik ført til? Den har ført til, at vi har fået et meget højt renteniveau, og på trods af at man tvinger dansk erhvervsliv til at låne i udlandet, så er det stadig væk nødvendigt at optage det ene statslån efter det andet. Det er en ulykkelig situation, vi er i. Vi har prøvet at fortælle regeringen, at den skulle søge at få balance på de offentlige budgetter.

I dag er der i Berlingske Tidende en artikel af en hr. Mogens Aasted, der skriver om, at det kunne have været så godt. Han omtaler den kritik, fremskridtspartiet blev udsat for i 1973-74, da det første gang foreslog at indføre en skattefri bundgrænse på 60.000 kr. Vi foreslog, at man skulle lave tilsvarende besparelser, men det ville man selvfølgelig ikke. Man sagde, at vort forslag ville give et

[Maisted]

enormt underskud på de offentlige budgetter – katastrofalt – på 30 mia kr. Vi må i dag konstatere, at det finanslovsforslag, der nu bliver fremsat her i tinget, på årsbasis vil operere med et underskud på omkring 30 mia kr. Der er bare den hage ved det, at befolkningen altså ikke har fået en skattefri bundgrænse på 60.000 kr.

Det foreliggende forslag tager sigte på at udnytte den internationale situation, hvor det er nemt at låne penge, men på lang sigt vil det selvfølgelig undergrave dansk kreditværdighed, og det vil især skade landet, når vi kommer til et økonomisk opsving. Det er ikke nu, det drejer sig om, men det er de forpligtelser, vi får i 1981, hvor vi skal låne penge til at betale renter og afdrag tilbage på 7 mia kr. Hvis man nu forestiller sig, at vi har de samme underskud på betalingsbalancen til den tid, så skal vi altså ud at låne penge, først til at betale renter og afdrag, og så til at finansiere de nye underskud. Det er en situation, vi kun er vant til at se u-lande være i, som har travlt med at prøve på at få dækket de underskud, de har skabt i deres økonomi, og som må ud at bede om hjælp i form af kredit.

Vi kan selvfølgelig ikke støtte finansministeren i at fortsætte med at føre en ødelæggende økonomisk politik. Derfor vil vi gå imod dette forslag.

Christoffersen (V):

Vi vil støtte dette forslag, som vi har gjort det med de tidligere af samme art, af den enkle grund, at så længe vi har et underskud, er alternativet til, at staten går ud og låner, at erhvervslivet skal gå ud og låne, og hvordan får man erhvervslivet til at låne endnu mere i udlandet, end det gør i dag? Ja, det gør man jo ved at føre en meget streng kreditpolitik herhjemme og måske holde et endnu højere renteniveau end det, vi har i dag. Derfor er det alternativ ikke erhvervsvenligt, det er ikke investeringsvenligt. Derfor foretrækker vi, at staten forsøger at konsolidere sig valutarisk ved at optage statslån.

Men det kan ikke understreges tit nok – og derfor skal det også understreges ved denne lejlighed – at det er en mere og mere uholdbar situation, vi bevæger os ind i. Nu sagde hr. Maisted, at når vi nåede frem til 1981, så skulle vi ud at hente 7 mia kr. Ja,

hvis vi bare kunne nøjes med det, men det bliver jo et større beløb endnu, for vi må forudse, at medmindre der sker et væsentligt omsving i situationen, så skal vi også ud at låne næste år og næste år igen, og så bliver tallet i 1981 og i de efterfølgende år endnu større.

Derfor vil vi gerne under udvalgsarbejdet have belyst: hvad fører dette egentlig til, hvis vi fortsætter? Jeg tror, det vil være nyttigt at få stillet op, hvad det er for rentemæssige og afdragsmæssige forpligtelser, vi kommer ud i, hvis en lånepolitik som denne bliver nødvendig i en årrække fremover.

Det kan heller ikke understreges tit nok, at dette fortæller os, at vi er meget langt fra at have fået den balance i økonomien, der er brug for. Vi må understrege, at vi altså er nødt til også i den kommende tid at gøre en yderligere indsats ud over den, der allerede er gjort, for at få nedbragt og til sidst fjernet underskuddet på betalingsbalancen. Vi har sagt det før, men jeg vil gerne gentage det her i dag: det er ikke vores velvilje, det skal skorte på, det er ikke hos os, problemet ligger, vi er parat til at støtte langt mere tilbundsgående foranstaltninger end dem, man indtil nu har kunnet blive enig om, og det synspunkt vil vi også fastholde, når vi i det kommende år skal snakke både indkomspolitik og offentlig udgiftspolitik og finanspolitik og hvad der i øvrigt hænger sammen med alt dette her.

Lovforslaget i dag er en bitter nødvendighed, sådan som vi har indrettet os, og sådan som det politiske flertal nu engang har kunnet nå frem til løsninger, men det er dybest set helt utilfredsstillende, at vi står i denne situation, og det burde minde os om, at vi i de kommende måneder og år har brug for at gøre en langt stærkere indsats, end vi har gjort indtil nu.

Palle Simonsen (KF):

Et lovforslag som dette burde i virkeligheden give anledning til en lang debat, for om end det ser beskedent ud, så har det jo vide konsekvenser, som også andre ordførere har været inde på, men da vi jo i nær fremtid skal have en finanslovdebat, hvor vi nok kommer hele registret rundt, så skal jeg ikke her prøve at holde nogen som helst generalprøve.

[Palle Simonsen]

Det, jeg godt vil sige på nuværende tidspunkt, er, at vi plejer jo ikke i den konservative folketingsgruppe at gå imod disse bemyndigelser til finansministeren. Som det er nævnt, er vi jo tvunget af omstændighederne. Men vi må selvfølgelig gøre det fuldstændig klart over for finansministeren, at det ikke er muligt at fortsætte på den måde, som man nu har gjort gennem en lang periode, hvor dette samfund i højere og højere grad gældsætter sig, dikteret af dette stadigt stigende underskud på betalingsbalancen og, som nogle har nævnt det, en stadigt stigende rentebyrde. Derfor må vi under behandlingen af dette forslag i finansudvalget have nogle klare tilkendegivelser af, hvad regeringens holdning egentlig er. Man kan komme med mellemrum og bede om at få en bemyndigelse til optagelse af nye statslån, men det er faktisk nu for os meget afgørende at få klarhed over, hvad regeringen vil, hvad man forestiller sig på længere sigt. Vi har i fællesskab udarbejdet nogle planer, der skulle bidrage til at forbedre betalingsbalancen – det var i hvert fald formålet med augustforlig II – men hvor forestiller regeringen sig at vi er henne på nuværende tidspunkt? Det vil vi gerne have en drøftelse af i udvalget, for det er selvsagt utilfredsstillende i det lange løb at fortsætte med at give bemyndigelse efter bemyndigelse.

Jes Schmidt (CD):

Som allerede to af ordførerne har givet udtryk for, kunne dette lovforslag jo give anledning til en hel finanslovdebat – 5 mia kr. er jo ikke småpenge – men ligesom de andre ordførere skal jeg undlade at gå dybere ind i sagen og indskrænke mig til et par enkelte bemærkninger.

Den ene bemærkning er af positiv art, nemlig at finansministeren selvfølgelig kan regne med den gruppes medvirken, som jeg tilhører i dette høje ting, ud fra den betragtning, at forslaget, sådan som udviklingen er, og i den situation, vi befinder os i, må anses som fornuftigt.

På den anden side vil jeg da ikke skjule, at nødvendigheden af at give en så stor bemyndigelse er en vis skrift på væggen for hele befolkningen om, at der er lang vej igen, inden vi vil nå frem til en ligevægt inden for

landets betalingsbalance og økonomi i det hele taget.

Jeg skal imidlertid indskrænke mig til at sige, at man i udvalget kan regne med positiv medvirken fra min side i hvert fald.

Alfred Andersen (SF):

Vi plejer altid i SF at stemme for lovforslag om optagelse af lån, og det vil vi også gøre denne gang.

Vi er da enige med finansministeren i, at det er godt at have en god valutalikviditet. Selvfølgelig kan man få den på anden måde end ved at optage lån: man kan få den, som også andre partier var inde på, ved besparelser, men vi synes nok, det ville være uheldigt, hvis vi skulle forbedre valutabalancen i form af besparelser i øjeblikket, hvor vi står med den arbejdsløshed, vi gør. Så alene derfor må vi nok, når nu vi, som jeg kan forstå af ordførerne, skal vente med diskussionen til finansloven, advare imod, at man strammer finansloven så voldsomt, at man får yderligere arbejdsløshed.

Men som sagt, vi kan stemme for lovforslaget.

Grethe Philip (RV):

Heller ikke jeg skal foregribe finanslovdebatten, men nøjes med at sige, at det radikale venstre, i den situation vi står i, finder det rigtigt at give finansministeren den bemyndigelse, han søger om, til at optage udenlandske lån.

Alfred Hansen (DR):

Det var da rart at høre, at hr. Erling Olsen mente, at man i og for sig burde have haft en større debat vedrørende denne ansøgning om at låne 5 mia kr. i udlandet, men hr. Erling Olsen mente, at nu kunne vi da vedtage den – og forhåbentlig meget hurtigt – og så kunne vi tage en ordentlig gang økonomisk politik som diskussionsgrundlag, når vi skal til at se på finanslovsforslaget.

Jeg synes i og for sig, det havde været relevant at tage det i forbindelse med finansloven, og man kunne godt her stille det spørgsmål, om man overhovedet har nogen langsigtet planlægning fra regeringens side med hensyn til, hvornår man når mætningspunktet for optagelse af lån i udlandet.

[Alfred Hansen]

Jeg ser i bemærkningerne og har i dagbladene læst referater af finansministerens udtalelser om, at vi sådan set slet ikke har brug for disse penge, men at det altid var rart at have lidt rigeligt i baghånden, man kunne tage af, hvis der pludselig skulle blive brug derfor.

Vi ser nu i lovforslaget, at vi i øjeblikket har en udenlandsk gæld på 34,2 mia kr., men det kan så trøste os – hvis det kan trøste os – at de 4,6 mia kr. endnu ikke er hjemtaget. Så kunne man i og for sig have lyst til at spørge finansministeren, om ikke det var tilstrækkeligt at have en likvid kapital i baghånden på 4,6 mia kr., som vi kunne tære af det næste års tid. Jeg synes, det efterlader det indtryk, at regeringen ikke selv tror, den kan løse de økonomiske problemer, når man ikke er tilfreds med at have 4,6 mia kr. i baghånden, men nu ansøger om at få 5 mia kr. ekstra.

For ca. et halvt år siden behandlede vi et tilsvarende lovforslag i tinget. Vi tog også dengang fra retsforbundets side afstand fra forslaget, og det vil vi også gøre nu. Men jeg finder anledning til at knytte følgende bemærkning til lovforslaget. Det er ikke i sig selv skade at låne penge, vel at mærke hvis de penge, man låner, bruges til fornuftige investeringer, som gør os konkurrencedygtige, som kan producere varer, vi kan eksportere, men det, vi er blevet belært om af bitre erfaringer, er, at vi ikke bruger disse penge til den slags.

Det er ikke mange måneder siden, vi her i tinget var vidne til et stort forlig, august-septemberforliget, hvor man delte milliarder af kroner ud til højre og venstre til erhvervslevet, hvis effekt man vel dårlig kender. Derfor er det også interessant i den forbindelse at lytte til hr. Christophersen fra venstre, som siger, at alternativet til dette lovforslag – altså hvis vi siger nej til det – er, at de private virksomheder vil optage større lån i udlandet, og det vil man helst undgå. Ud fra det synspunkt ønsker hr. Christophersen at støtte forslaget. Ja men sagen er jo, at det i bemærkningerne er anført, at private i 1976 optog lån på 1,5 mia kr., samtidig med at man, føjes der til, allerede for de første tre kvartaler i indeværende kalenderår har lånt 5,6 mia kr. Der er jo altså ikke tale om et enten/eller, men der er åbenbart her tale om et både/og.

I og for sig kunne det også være interessant at få opklaret, hvor venstre står som oppositionsparti. Hvor er det, venstre ikke er enig med regeringen og socialdemokratiet i den økonomiske politik? Hvor er det, venstre har en anden opfattelse af tingene? Man støtter her, som man plejer at gøre. Det synes jeg burde mane til eftertanke i venstre, vi andre kan i og for sig bare tage det til efterretning, men jeg er skuffet over, at man ikke fra venstres side giver sig klarere til kende på dette område.

Jeg beklager, at vi tilsyneladende endnu en gang føjer en gæld på 5 mia kr. til de andre byrder, vi efterlader til de kommende generationer. De får, så vidt jeg kan se, ikke meget at takke vores generation for. Jeg beklager, at lovforslaget er kommet frem. Jeg beklager, at man ikke kan klare landets økonomiske problemer på anden vis. Vi kan som sagt ikke støtte dette forslag. Jeg beklager, at det betragtes som en ren ekspeditionssag. Det er dog immervæk 5 mia kr., der er tale om.

Finansministeren (Heinesen):

Flere ordførere har været inde på, at det var nødvendigt at nedbringe betalingsbalanceunderskuddet over for udlandet, og det synspunkt deler jeg, som man ved, ganske. Det var jo baggrunden for, at vi i forbindelse med augustforlig I tilrettelagde en politik, som betyder, at betalingsbalanceunderskuddet i 1977 bliver et par milliarder kroner lavere end i 1976, og det er jo også baggrunden for, at vi i forbindelse med augustforlig II har tilrettelagt en politik, som betyder, at betalingsbalanceunderskuddet i 1978 bliver godt og vel et par milliarder kroner lavere end i 1977.

Hr. Christophersen ønskede under udvalgsarbejdet at få belyst rente- og afdragsudviklingen i de kommende år under forudsætning af den fornødne lånoptagelse, og det er klart, at vi gerne vil præstere en sådan belysning.

Hr. Palle Simonsen spurgte, hvor vi er henne på nuværende tidspunkt med hensyn til betalingsbalanceunderskuddet. Der må jeg endnu en gang sige, at situationen er den, at vi i 1976 havde et underskud på betalingsbalancens løbende poster på 11½ mia kr. Alle skøn på nuværende tidspunkt tyder på, at vi

[Finansministeren]

i 1977 får et underskud på 9½ mia kr., og skønnet for 1978 i kraft af den politik, der er tilrettelagt, er et betalingsbalanceunderskud på 6½ mia kr. Det er en ret kraftig nedbringelse af betalingsbalanceunderskuddet over en forholdsvis kort årrække, og jeg er som sagt enig i det synspunkt, at det er nødvendigt fortsat at nedbringe betalingsbalanceunderskuddet også i de følgende år.

Hr. Alfred Hansen sagde, at han havde set mig citeret for en udtalelse om, at vi ikke skulle have brug for disse penge. Det har jeg ikke sagt. Jeg vil gerne sige, at der er ikke noget akut behov for denne bemyndigelse, men den vil være nødvendig til dækning af finansieringsbehovet i 1978, og da lånemulighederne og likviditeten på de internationale kapitalmarkeder i øjeblikket er gunstige, ville det være overordentlig uforstandigt ikke at benytte sig af disse muligheder.

Jeg skal gerne på foranledning af hr. Alfred Hansens bemærkninger bekræfte, at lånoptagelsen ikke er beregnet til dækning af en mere ekspansiv politik, som går ud over betalingsbalanceudviklingen. Det er regeringens politik at fastholde den linje, der ligger med nedbringelsen af betalingsbalanceunderskuddet også i de kommende år.

Når hr. Alfred Hansen siger, at augustforlig II var én stor uddeling af tilskud, som man ikke kender virkningen af, er det naturligvis helt forkert. De beskæftigelsesfremmende foranstaltninger er bedømt til at have en positiv beskæftigelsesvirkning på omkring 40.000 mand og de finanspolitiske foranstaltninger til at betyde en reduktion heri på ca. 20.000 mand på årsbasis, således at nettoreultatet er en beskæftigelsesforøgelse på 20.000 mand.

Noget, som man også lyttede helt forgæves efter i hr. Alfred Hansens indlæg, var, hvad alternativet til at give regeringen denne lånebemyndigelse egentlig var.

At fremskridtspartiet ved hr. Maisted ikke kan tilslutte sig forslaget om en lånebemyndigelse, er der ikke noget overraskende i, det har hr. Maisted og fremskridtspartiet aldrig kunnet. Jeg er heller ikke spor forundret over det, for dette at regeringen blev nægtet denne bemyndigelse, ville jo betyde, at regeringen blev tvunget til at føre en politik, der ville indebære en kraftig forøgelse af arbejdsløsheden, og det er jo fremskridtspartiets klart erklærede mål – det er i hvert fald klart kon-

sekvensen af den økonomiske politik, som fremskridtspartiet går ind for, således som det er belyst ved vurderingen af fremskridtspartiets ændringsforslag i forbindelse med finanslovbehandlingen.

Så forstår jeg da udmærket, at når hr. Maisted endelig kunne hente støtte fra en erhvervsmand, en artikel i dagspressen, i dette tilfælde hr. Aasted, benytter hr. Maisted sig af det. Jeg vil nu gerne sige, at i det eksempel, som hr. Maisted her drog frem, og som jo også er nævnt i den pågældende artikel, ville fremskridtspartiets politik på de forudsætninger, hr. Maisted selv opererer med, indebære et underskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet på 30 mia kr. Det er ca. 3 gange så stort et underskud som det, der skønnes for indeværende år.

Maisted (FP):

Det er selvfølgelig ikke korrekt, når finansministeren siger, at hvis man førte fremskridtspartiets politik, ville man få et underskud på 30 mia kr. Det ville kun være rigtigt, i det øjeblik man fortsatte med at føre en udgiftspolitik som den, socialdemokratiet står for, og så gennemførte en skattelettelse på de 60.000 kr. Det kunne vi jo aldrig drømme om. Vi ønsker en balance på de offentlige budgetter. Derfor er det ikke korrekt, hvad finansministeren siger.

Hvad angår konsekvenserne af vores ændringsforslag til finansloven, har finansministeren kun taget hensyn til konsekvenserne af besparelserne, ikke til de positive virkninger, som en lettelse af alle restriktioner for erhvervslivet og skattelettelser vil give, samt til, at man jo ganske enkelt vil overføre kapital fra det offentlige til produktionslivet. Det er jo netop det, der er vitsen i det, fremskridtspartiet siger: man kan ikke bruge pengene to gange; man bliver nødt til at flytte midlerne fra den offentlige sektor over til noget produktivt, hvis man vil genskabe beskæftigelsen.

Finansministeren taler om, at fremskridtspartiets forslag vil øge arbejdsløsheden. Det eneste, vi har set indtil nu, er, at socialdemokratiet har ført en økonomiske politik, der har fået arbejdsløsheden til at vokse dag for dag, og at de fortsætter med det. Så må man få den opfattelse, at deres økonomiske politik er en bevidst politik, hvor man altså fin-

[Maisted]

der det politisk opportunt for socialdemokratiet at fastholde en høj arbejdsløshed.

Til hr. Christophersen vil jeg sige, at det er rigtigt, at jeg glemte at sige det med det nye lån. Jeg glemte også en anden ting. Vi må se i øjnene, at vi får en kronenedskæring, som vi har set i den forgangne tid. Det betyder, at vi får endnu flere penge at skulle betale tilbage, at vi altså skal lave endnu større arbejdsindsats for at betale disse lån tilbage i form af renter og afdrag.

Det, der bekymrer mig meget, er, at venstre og de konservative siger »efter omstændighederne«, medens centrum-demokraterne siger »sådan som udviklingen er«. Ja, det er klart, det er den, vi skal ændre. Det, vi ikke kan acceptere, er, at socialdemokratiet bevidst fører en politik, hvor de spekulerer i en høj arbejdsløshed, fordi det åbenbart giver partiet medvind hos befolkningen, der endnu ikke har indset, hvilke konsekvenser disse forslag vil få, og hvilke konsekvenser de vil få for hver enkelt borger personligt her i landet, hvis man bliver ved med at føre en økonomisk politik som den, socialdemokratiet står for.

Christophersen (V):

Jeg skal ikke forlænge debatten meget, men jeg har et par bemærkninger til hr. Alfred Hansen. Jeg er ked af, hr. Alfred Hansen ikke lyttede særlig opmærksomt til det, jeg sagde. Jeg sagde ikke, det var beklageligt, at private låntagere drog ud og lånte penge i udlandet; det kan da i et vist omfang være fornuftigt. Men hvad er vores problem, når vi alene vil basere os på, at det er det private erhvervsliv, der skal ud og låne, når staten ikke må låne, som jeg kan forstå hr. Alfred Hansen mener den ikke må? Så er vores problem det, at vi skal tvinge virksomhederne til det. Og hvordan gør man det? Jo, det gør man ved herhjemme at holde en så høj rente og føre så stram en kreditpolitik, at danske virksomheder er nødt til at gå til udlandet for at låne. Så er det, jeg siger: nu kommer der et forslag fra regeringen, som går ud på, at vi skal låne ekstra 5 mia kr., og hvorfor skal vi det? Efter vores opfattelse er det dels et resultat af, at vi også i det kommende år vil have et betydeligt underskud på betalingsbalancen, dels et resultat af, at vi har en valutabeholdning, som også i dag er ganske

beskeden. Vi kan jo ikke vide, hvordan de internationale valutaforhold udvikler sig; der kan meget vel ske alvorlige ulykker på det felt i det kommende års tid. Derfor er det under alle omstændigheder nødvendigt for Danmark at have et bedre valutarisk beredskab, og derfor siger vi så: vel, når det skal være, når vi er i den uheldige situation, kan der være fornuft i, at staten går ud og låner en del af pengene, i stedet for at vi skal have en strammere kreditpolitik.

Men så spørger hr. Alfred Hansen: ja men hvor er så forskellen på det, venstre mener, og det, socialdemokratiet mener? Ja men det kan der da ikke være tvivl om, det har vi jo sagt ved mangfoldige lejligheder. Vi ønsker, at der skal føres en anden økonomisk politik, en strammere indkomspolitik, en anden offentlig udgiftspolitik; det har vi jo ikke lagt skjul på. Vi har også sagt, at vi ønsker, at de beskæftigelses- og erhvervsfremmende indsætter først og fremmest skal ske i forhold til det private erhvervsliv og ikke ved, at man ansætter flere mennesker inden for den offentlige sektor. Men hr. Alfred Hansen ved jo lige så godt som vi andre, at de politiske forhold i folketinget i dag er af en sådan karakter, at man er nødt til at arbejde sig frem til politiske kompromiser, for det drejer sig om at forene socialdemokratiets opfattelse og den opfattelse, vi andre har. En gang imellem er det muligt, en gang imellem er det ikke muligt, men det er vilkårene, og hr. Alfred Hansens parti har jo ved at indtage en absolut neutral holdning og overhovedet ikke at engagere sig i disse drøftelser også erkendt, at forholdet er sådan. Hr. Alfred Hansen foretrækker jo at arbejde med rene hænder i denne sag fremfor at deltage i rådslagning om nødvendige kompromiser. Men der er da ingen diskussion om, hvad vi gerne så, det har vi sagt mangfoldige gange. Det kunne måske være interessant at høre, hvad retsforbundet havde forestillet sig – selv om betydningen heraf nok ikke er så vældig stor – men det skal jeg ikke trætte forsamlingen med ved denne lejlighed at opfordre hr. Alfred Hansen til.

Alfred Hansen (DR):

Hr. Christophersen beklager, at jeg ikke har lyttet. Jeg lyttede særdeles intenst, da hr. Christophersen gik på talerstolen – det gør

[Alfred Hansen]

jeg altid, når hr. Christophersen går på talerstolen. Hr. Christophersen sagde, at alternativet til dette var, at de private skulle ud og låne, og så ville man alligevel i dette tilfælde foretrække statslånet på 5 mia kr. Men all right, der går ikke mange minutter, før vi kan se det i Folketingstidende, og så kan vi jo ude i korridorerne snakke om, hvem der ikke har hørt efter, og hvem der ikke kan huske, hvem der har sagt hvad.

Vi har i allerhøjeste grad i retsforbundet engageret os i disse drøftelser. Vi fremlagde under augustsamlingen vores plan »Vejen frem til fuld beskæftigelse« igen. Jeg skal af tidsmæssige grunde ikke begynde at tænke ud, hvad den gik ud på, men også finansministeren har haft mulighed for at se retsforbundets forslag under august-septembersamlingen.

Men hvordan skal man komme i forbindelse med regeringen, hvordan har man mulighed for at komme i kontakt med regeringen og indlede seriøse forhandlinger, hvis ikke det er i dette ting? Hr. Christophersen tilhører et parti, som er blevet inviteret til forhandlinger. Denne lykke – hvis det er en lykke – er altså ikke overgået retsforbundet. Derfor har vi kun dette forum, og vi kan så beklage, at man ikke fører frie forhandlinger hernede, og at man fremover sandsynligvis også vil foretrække det, som man har praktiseret i flere år, nemlig at føre de lukkede døres forhandlinger. Så bliver man enig om et forlig, det bliver smækket på bordet her i folketingssalen, og så kan vi stemme for det, hvis vi er »ansvarlige«, for de ansvarlige er dem, der er enige med én selv, og vi kan lade være med at stemme for det, og så er vi uansvarlige, og så har vi ikke bidraget til noget som helst positivt. Hvad er det for en måde at fortolke et politisk partis seriøse arbejde på?

Finansministeren efterlyste vores egne forslag. Jeg mener, at jeg her groft har skitseret, hvilke bidrag vi kom med, og kan derudover nævne f. eks. vort forslag om 3 pct. statsgrundskyld, som vi mente kunne give penge i statskassen, og som samtidig ville sænke stigningstakten for jordprisstigningerne fremover og endvidere i bedste fald kunne bevirke et rentefald på 2–3 pct., som ville være til gavn for erhverslivet, som derved ville kunne nedbringe de løbende driftsomkostninger.

Men jeg erindrer også i forbindelse med augustsamlingen, at hr. Auken på socialdemokratiets vegne proklamerede her fra talerstolen, at man ikke skulle regne med socialdemokratiets stemmer for andre forslag end socialdemokratiets egne. Det er altså udgangspunktet for forhandlinger i dette ting. Jeg beklager det. Jeg håber, at man vil besinde sig fremover og også vil være i stand til at snakke med retsforbundet om disse ting. Jeg tror godt, vi kan hjælpe lidt på vej i den rigtige retning. Prøv engang at lytte til os til en forandring.

Finansministeren (Heinesen):

Jeg skal kun gøre en kort bemærkning til hr. Maisted. Jeg forstod, at hr. Maisted nu havde tabt interessen for hr. Aasteds talekempel, og det kan jeg i og for sig godt forstå, men så ville hr. Maisted have et balanceret budget, forstod jeg. Jeg tror ikke, der findes nogen her i landet, som har indsigt i, hvordan et balanceret budget vil virke, som vil bestride, at det ville føre til en så drastisk forøgelse af arbejdsløsheden, at det dårligt lader sig beskrive, men herigennem har altså hr. Maisted endnu en gang bekræftet, hvad der er fremskridtspartiets målsætning.

Det er jo rigtigt, at arbejdsløsheden er steget – det er den desværre ikke bare her i landet, det er den også i andre vesteuropæiske lande – men jeg tror, ingen vil bestride, at vi havde haft en arbejdsløshed, der ville være meget betragteligt større, end den er, uden de beskæftigelsesfremmende foranstaltninger og den aktivitetsfremmende finanspolitik, som har været ført i de senere år.

Hr. Maistedes påstand om, at socialdemokratiet skulle spekulere i arbejdsløsheden, er så uhyrlig, at jeg næppe kan tænke mig, at hr. Maisted selv tror på den, og skal derfor undlade at kommentere den.

Jeg skal takke, fordi dette lovforslag får den samme brede politiske tilslutning, som det har fået ved alle tidligere lejligheder.

(Kort bemærkning).

Maisted (FP):

Det er forholdsvist indlysende, at man ikke kan bruge pengene to gange, og hvis man forestiller sig, at der er balance på de offentlige budgetter, noget, som jo indtil nu er ukendt for finansministeren, for det år, der

[Maisted]

er ved at rinde ud – på trods af vi har efterlyst det nogle gange, kender regeringen altså ikke de samlede offentlige udgifter – må det være sådan, at der er nogle midler, der kan anvendes til andet formål, og disse midler skal anvendes til produktivt arbejde og til at bringe folk i en beskæftigelse, der fremmer eksporten og konkurrerer med importen og forbedrer vores betalingsbalanceunderskud, hvorved vi bliver fritaget for at optage disse mange lån og altså får en sund økonomi. Så enkelt er det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra det norske stortings Nobelkomité er modtaget en henvendelse om uddeling af Nobels fredspris for 1978. Cirkulæret vedrørende eventuel indstilling herom er fremlagt i læseværelset.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget (21/11 77):

Udtræder: Mølgaard

Nyt medlem: Ib Christensen

Arbejdsmarkedsudvalget (21/11 77):

Udtræder: Arnkil Jørgensen

Ny stedf.: Ib Christensen

Det politisk-økonomiske udvalg (21/11 77):

Udtræder: Hjortlund Christensen

Nyt medlem: Ib Christensen

Landbrugs- og fiskeriudvalget (22/11 77):

Udtræder: Ove Jensen

Nyt medlem: Blæsbjerg

Retsudvalget (22/11 77):

Udtræder: Blæsbjerg

Nyt medlem: Kjærulff-Schmidt

Det politisk-økonomiske udvalg (22/11 77):

Udtræder: Blæsbjerg

Ny stedf.: Kirsten Jacobsen

Kulturudvalget (22/11 77):

Udtræder: Ingolf Knudsen

Nyt medlem: Arnfast

Udtræder: Arnfast

Ny stedf.: Therkel Christensen

Undervisningsudvalget (22/11 77):

Udtræder: Mimi Jakobsen

Ny stedf.: Therkel Christensen

Udtræder: Ingolf Knudsen

Nyt medlem: Mimi Jakobsen

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 23. november, kl. 13.00.

Angående dagsordenen henviste formanden til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.05